

Spis treści

Wstęp 11

Wiadomości ogólne 14

Historia uprawy leszczyny 14

Pochodzenie i zasięg 15

Klasyfikacja botaniczna i pomologiczna 17

Klasyfikacja botaniczna 17

Klasyfikacja pomologiczna 21

Znaczenie gospodarcze oraz właściwości zdrowotne i lecznicze orzecha laskowego 23

Znaczenie gospodarcze 23

Właściwości odżywcze 24

Właściwości lecznicze 25

Produkcja orzechów laskowych na świecie i w Polsce 27

Produkcja na świecie 27

Produkcja w Polsce 28

Charakterystyka krzewu leszczyny 32

Cechy morfologiczne 32

Właściwości biologiczne 37

Żywotność 37; Okres wegetacji 37; Zapylenie 40; Owocowanie 41 ;

Plenność 41; Wytrzymałość na niskie temperatury 43; Wrażliwość na

choroby i szkodniki 47

Wybór stanowiska i gleby pod plantację leszczyny 48

Wybór stanowiska 48

Warunki klimatyczne 51

Warunki glebowe 52

Charakterystyka gleb występujących w naszym kraju oraz ich przydatność pod uprawę leszczyny 55

Czarnoziemy 55; Czarne ziemie 55; Gleby lessowe 56; Gleby

bielicowe 56; Gleby brunatne 57; Gleby gliniaste i ilaste 57;

Rędziny 58; Mady 58; Gleby bagienne 58; Gleby piaszczyste 58

Przygotowanie gleby i nawożenie pola przed założeniem plantacji leszczyny 60

Przygotowanie gleby 60

Struktura gleby 61

Nawożenie organiczne 61

Wapnowanie 62

Nawożenie mineralne 62

Rozmnażanie leszczyny 65

Rozmnażanie generatywne (z nasion) 65

Rozmnażanie wegetatywne 68

Rozmnażanie przez podział krzewów 68; Rozmnażanie z odrostów

korzeniowych 69; Rozmnażanie przez odkłady zwykłe (pionowe) 70;
Rozmnażanie przez odkłady płaskie (poziome) 72; Rozmnażanie
przez kopczykowanie 74; Rozmnażanie przez sadzonki zdrewniałe 75;
Rozmnażanie przez sadzonki zielne 77; Rozmnażanie przez sadzonki
korzeniowe 78; Szczepienie 78; Okulizacja 80

Charakterystyka odmian leszczyny 81

Odmiany podstawowe 83

Barceloński 83; Cosford 84; Kataloński 85; Nottingham 86;
Olbrzymi z Halle 87; Syrena 89; Trapezuński 90; Webba Cenny 91

Odmiany uzupełniające 92

Cud z Bollwiller 92; Garibaldi 93; Kulisty Pełny 94; Sandomierski 95;
Truchsessa 96

Odmiany amatorskie 98

Lamberta Biały 98; Lamberta Czerwonolistny 99; Lamberta
Czerwonooowocowy 100; Pontyjski Czerwonolistny 101; Warszawski
Czerwony 102

Odmiany pochodzenia polskiego 103

Odmiany wyhodowane przez Franciszka Goca:

Frangoll 103; Karol 104; Kulisty Goca 104; Kulisty Wolski 105; Lech 106;
Małopolski 107; Najwcześniejszy 108

Odmiany wyhodowane przez Stanisława Zabierzańskiego:

Joanna 109; Krystyna 110; Lamberta Warszawski 110

Odmiany wyhodowane przez Tomasza Borkowskiego:

Krystyna 111; Olga 112; Wojtek 113

Inne odmiany 114

Bergera 114; Blumberski 115; Butler 115; Cesarski z Trapezundu 116;
Corylus Americana 117; Daviana 118; Ennis 119; Gubeński 120;
Gunslebeński 121; Kocha 122; Krótkookrywowy 122; Mogul 123;
Nowy Olbrzym i 124; Pasiasty 125; Rzymski 126; Siewka Jeevego 126;
Waterloo 127

Hodowla nowych odmian 128

Zakładanie plantacji leszczyny 130

Dokumentacja projektowo-kosztorysowa 130

Uprawa gleby 131

Rozplanowanie kwater 132

Dobór odmian i zapylaczy 132

Rozmieszczenie zapylaczy 133

Materiał szkółkarski 136

Termin sadzenia 137

Technika sadzenia 137

Systemy i odległości sadzenia 141

Rozstawa i kierunek rzędów 141; Produktywność drzew i wysokich krzewów oraz

warunki ekologiczne 146

Nakłady towarzyszące 146

Ogrodzenie 146; Osłony przeciwwiatrowe 147; Źródło wody i drogi dojazdowe 149

Formowanie i prześwietlanie krzewów 150

Ogólne wiadomości o cięciu 150

Cięcie po posadzeniu 151

Cięcie formujące 152

Cięcie krzewów owocujących 153

Cięcie odmładzające 155

Cięcie krzewów uszkodzonych przez mróz 157

Usuwanie odrostów korzeniowych 158

Uprawa i utrzymanie gleby 160

Uprawa gleby na młodej plantacji 160

Uprawa gleby na plantacji owocującej 162

Inne systemy uprawy gleby 164

Herbicydy na plantacji leszczyny 167

Herbicydy doglebowe 168

Herbicydy dolistne (kontaktowe) 168

Herbicydy systemiczne (układowe) 169

Terminy stosowania herbicydów 170

Technika stosowania herbicydów 171

Środki zwiększające skuteczność herbicydów (adiuwanty) 171

Zasady stosowania herbicydów 172

Nawożenie plantacji leszczyny 173

Nawożenie organiczne 173

Określenie potrzeb nawozowych 173

Charakterystyka nawozów mineralnych zawierających makroelementy i ich wpływ na wzrost i plonowanie krzewów 176

Mikroelementy oraz nawozy wzbogacone w mikroskładniki 185

Nawożenie młodej plantacji 188

Nawożenie plantacji plonującej 188

Nawożenie dolistne 189

Ochrona przed chorobami i szkodnikami 191

Choroby 191

Szkodniki 194

Program ochrony leszczyny 201

Szkodniki glebowe 202

Jak stwierdzić obecność szkodników w glebie 204; Sposoby zwalczania szkodników glebowych przed założeniem plantacji 205;

Chemiczne zwalczanie szkodników glebowych 206

Ochrona przed przymrozkami wiosennymi 207

Przymrozki adwekcyjne 207

Przymrozki radiacyjne 208

Sposoby ochrony przed przymrozkami 208

Zabiegi pielęgnacyjne pozwalające na regulowanie siły wzrostu krzewów, przyspieszenie ich owocowania i wyższe plony 211

Przyginanie pędów 211

Regulowanie siły wzrostu 211

Inne środki powodujące regulowanie wzrostu i przyspieszenie plonowania 214 Sztuczne zapylanie 214

Mikoryza 216

Rola wody na plantacji 217

Podlewanie krzewów i nawadnianie plantacji 218

Światło 220

Zbiór, czyszczenie i suszenie orzechów 221

Zbiór 221

Czyszczenie orzechów z okryw owocowych i innych zanieczyszczeń 223

Suszenie 224

Przechowywanie, sortowanie i pakowanie orzechów 226

Przechowywanie 226

Sortowanie 227

Pakowanie 228

Specjalizacja w uprawie leszczyny i opłacalność produkcji 229

Specjalizacja w uprawie 232

Wymagania przemysłu cukierniczego 233

Opłacalność uprawy 234

Inne czynniki mające wpływ na opłacalność uprawy 236

Zakładanie i prowadzenie ekologicznej plantacji leszczyny 238

Rolnictwo ekologiczne na świecie 240

Rolnictwo ekologiczne w Polsce 240

Zwalczanie chorób i szkodników metodami mechanicznymi 241

Zwalczanie szkodników metodami biologicznymi 242

Wykaz okręgowych stacji chemiczno-rolniczych 245

Literatura 246